

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 846

van **JAN LAEREMANS**

datum: 24 augustus 2023

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Vraaggestuurde werking centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) - Domein onderwijsloopbaan

Jaarlijks publiceren de vrije CLB's, de CLB's van het GO!, de CLB's van de Onderwijsvereniging van Steden en Gemeenten (OVSG) en de CLB's van het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (POV) hun gemeenschappelijk jaarverslag. Een belangrijk element daarin zijn de statistieken over de vraaggestuurde werking van de CLB's. De verslagen tonen hoeveel leerlingen de CLB's zien en waarmee leerlingen, ouders en scholen aankloppen bij de CLB's. De vraaggestuurde werking van de CLB's gebeurt dus op vraag van de leerling, ouder(s) of school. Dit bestaat uit de kernactiviteiten onthaal en vraagverheldering, handelingsgerichte diagnostiek, handelingsgericht advies, begeleiding en draaischijffunctie (samen het handelingsgericht traject). Dat staat in tegenstelling tot de aanbodgestuurde werking die de door de overheid bepaalde CLB-opdrachten betreffen waarbij medewerking door de leerling, ouder(s) en school verplicht is (waarvan het gekendste voorbeeld de periodieke algemene medische consulten zijn).

In globo zijn deze cijfers voor de vijf recentst gepubliceerde schooljaren als volgt:

- Tijdens het schooljaar 2017-2018 werd voor 284.267 unieke leerlingen of 23,83% van de totale leerlingenpopulatie een vraag aan het CLB gesteld. Per leerling waren er gemiddeld 4 interventies.
- Tijdens het schooljaar 2018-2019 werd voor 265.000 unieke leerlingen of 22,17% van de totale leerlingenpopulatie een vraag aan het CLB gesteld. Per leerling waren er gemiddeld 4,13 interventies.
- Tijdens het schooljaar 2019-2020 werd voor 247.599 unieke leerlingen of 20,49% van de totale leerlingenpopulatie een vraag aan het CLB gesteld. Per leerling waren er gemiddeld 4,51 interventies.
- Tijdens het schooljaar 2020-2021 werd voor 226.449 unieke leerlingen of 21,55% van de totale leerlingenpopulatie een vraag aan het CLB gesteld. Per leerling waren er gemiddeld 4,91 interventies.
- Tijdens het schooljaar 2021-2022 werd voor 261.253 unieke leerlingen of 21,40% van de totale leerlingenpopulatie een vraag aan het CLB gesteld. Per leerling waren er gemiddeld 4,73 interventies.

Het vraaggestuurde aanbod van het CLB wordt ingedeeld in vier begeleidingsdomeinen:

- het domein leren en studeren;
- het domein onderwijsloopbaan;
- het domein preventieve gezondheidszorg;



**Vlaams
Parlement**

- het domein psychosociaal functioneren.

Tot en met het jaarverslag voor het rapportageschooljaar 2017-2018 waren dat telkens heel uitgebreide cijferrapporten. Sinds het verslag van het schooljaar 2018-2019 is dat eerder een samenvatting met de primaire gegevens ter zake en afhankelijk van de opmerkelijkste tendensen dat jaar een of meerdere thema's in focus. Dit betekent dat sindsdien heel wat statistisch materiaal over de behandelde dossiers en dus ook de werklast bij de CLB's inzake hun vraaggestuurde werking niet meer systematisch ontsloten wordt, aangezien heel wat van die gegevens ook niet beschikbaar zijn via de Dataloep-toepassing.

Voldoende en degelijke statistische rapportering is in deze ook opportuun om in het onderwijsveld en in de bredere samenleving aanwezige percepties over het welzijn en problematieken van leerlingen (bijvoorbeeld steeds meer leerlingen met leerstoornissen, meer gedragsproblemen, meer emotionele problemen, minder motivatie,...) te verifiëren. Vaak baseert men zich voor zulke uitspraken immers op het buikgevoel of op anekdotische voorbeelden. Om dus meer onderbouwde uitspraken te kunnen doen over de tendensen ter zake gedurende de recentste vijf schooljaren, wil ik middels deze schriftelijke vraag graag meer informatie bekomen over gegevens die momenteel ontbreken in de genoemde verslagen.

Graag had ik dus antwoord op de volgende vragen binnen het domein onderwijsloopbaan.

1. Binnen het begeleidingsdomein onderwijsloopbaan werden in het schooljaar 2017-2018 128.348 unieke leerlingen met een zorgvraag binnen dit domein opgetekend, wat neerkwam op een aandeel van 10,76% ten opzichte van de toenmalige volledige schoolpopulatie.

Wat zijn ter zake de absolute en relatieve aantallen voor de daaropvolgende schooljaren? Graag de gegevens per schooljaar tot en met het recentste waarvoor er cijfers beschikbaar zijn.

2. In het schooljaar 2017-2018 waren er in dit domein gemiddeld 2,95 interventies per leerling.

Wat zijn ter zake de gemiddeldes voor de daaropvolgende schooljaren? Graag de gegevens per schooljaar tot en met het recentste waarvoor er cijfers beschikbaar zijn.

3. Een belangrijke categorie binnen dit domein is het aantal leerlingen dat geholpen wordt naar aanleiding van een vraag over trajectbegeleiding. In het schooljaar 2017-2018 ging het om 66.448 leerlingen.

Wat zijn ter zake de aantallen voor de daaropvolgende schooljaren? Graag de leerlingenaantallen per schooljaar tot en met het recentste waarvoor er cijfers beschikbaar zijn. Daarnaast had ik hier ook graag de jaarlijkse cijfers van het aantal interventies binnen deze categorie.

a) Hoeveel van die leerlingenaantallen en interventies binnen de categorie trajectbegeleiding hadden betrekking op een gemotiveerd verslag (hetzij de opmaak van een nieuw gemotiveerd verslag, hetzij wijzigingen aan een bestaand gemotiveerd verslag, hetzij andere vragen en handelingen over het gemotiveerd verslag)? Graag ter zake de evolutie per schooljaar sedert het schooljaar 2017-2018.

b) Hoeveel van die leerlingenaantallen en interventies binnen de categorie trajectbegeleiding hadden betrekking op een verslag voor een IAC of voor het

buitengewoon onderwijs (hetzij de opmaak van een nieuw verslag, hetzij wijzigingen aan een bestaand verslag, hetzij andere vragen en handelingen m.b.t. het verslag)? Graag ter zake de evolutie per schooljaar sedert het schooljaar 2017-2018.

- c) Hoeveel van die leerlingenaantallen en interventies binnen de categorie trajectbegeleiding hadden betrekking op inschrijvingen onder ontbindende voorwaarden? Graag ter zake de evolutie per schooljaar sedert het schooljaar 2017-'18.
4. Een andere categorie binnen dit domein is het aantal leerlingen dat geholpen wordt naar aanleiding van een vraag over keuzemomenten. In het schooljaar 2017-2018 ging het om 34.119 leerlingen.

Wat zijn ter zake de aantallen voor de daaropvolgende schooljaren? Graag de leerlingenaantallen per schooljaar tot en met het recentste waarvoor er cijfers beschikbaar zijn. Daarnaast had ik hier ook graag de jaarlijkse cijfers over het aantal interventies binnen deze categorie.

5. Een andere categorie binnen dit domein is het aantal leerlingen dat begeleid wordt in het kader van de leerplicht. In het schooljaar 2017-2018 ging het om 27.123 leerlingen.

Wat zijn ter zake de aantallen voor de daaropvolgende schooljaren? Graag de leerlingenaantallen per schooljaar tot en met het recentste waarvoor er cijfers beschikbaar zijn. Daarnaast had ik hier ook graag de jaarlijkse cijfers over het aantal interventies binnen deze categorie.

- a) De grootste deelcategorie hierbinnen zijn natuurlijk spijbelende leerlingen. Normaliter schakelt een school vanaf 5 halve dagen problematische afwezigheid van een leerling het CLB in voor begeleiding.

Hoeveel van die leerlingenaantallen en interventies binnen de categorie leerplicht betroffen begeleidingen in het kader van problematische afwezigheden? In het schooljaar 2017-2018 werden 22.686 leerlingen in dit kader begeleid. Graag ter zake de evolutie per schooljaar sedert het schooljaar 2017-'18. Graag had ik, indien mogelijk, hierbij ook een onderscheid tussen het onderwijssegment waar de desbetreffende leerlingen schoollopen (basisonderwijs, buitengewoon basisonderwijs, voltijds secundair onderwijs, buitengewoon secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs (dbso)).

- b) Daarnaast zijn er ook nog de begeleidingen in het kader van tijdelijke uitsluitingen.

Hoeveel van die leerlingenaantallen en interventies binnen de categorie trajectbegeleiding hadden betrekking op tijdelijke uitsluitingen? In het schooljaar 2017-2018 werden 2802 leerlingen in dat kader begeleid. Graag ter zake de evolutie per schooljaar sinds het schooljaar 2017-2018. Graag had ik, indien mogelijk, hierbij ook een onderscheid tussen het onderwijssegment waar de desbetreffende leerlingen schoollopen (basisonderwijs, buitengewoon basisonderwijs, voltijds secundair onderwijs, buitengewoon secundair onderwijs en dbso)

- c) Daarnaast zijn er ook nog de begeleidingen in het kader van definitieve uitsluitingen.

Hoeveel van die leerlingenaantallen en interventies binnen de categorie trajectbegeleiding hadden betrekking op definitieve uitsluitingen? In het schooljaar 2017-2018 werden 2802 leerlingen in dit kader begeleid. Graag ter

zake de evolutie per schooljaar sinds het schooljaar 2017-'18. Graag had ik, indien mogelijk, hierbij ook een onderscheid tussen het onderwijssegment waar de desbetreffende leerlingen schoollopen (basisonderwijs, buitengewoon basisonderwijs, voltijds secundair onderwijs, buitengewoon secundair onderwijs en dbso)

6. Hoe evalueert de minister de hieruit blijkende trends met betrekking tot de vraag over leerlingenbegeleiding in het domein onderwijsloopbaan? Hoe evalueert de minister de evolutie van de taaklast van de CLB's binnen dat domein? Wat is hier de invloed van de coronapandemie en de extra taak van de contacttracing die door de CLB's werd uitgevoerd tijdens die periode?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 846 van 24 augustus 2023
van **JAN LAEREMANS**

- 1-5. De gegevens waarnaar verwezen wordt, zijn privacygevoelige gegevens. Mijn administratie beschikt niet over het gevraagde cijfermateriaal. De CLB-sector kiest autonoom waarop de focus in elk jaarrapport ligt. Dat impliceert inderdaad dat niet elk jaarrapport een brede analyse van elk begeleidingsdomein bevat en dat het Departement Onderwijs en Vorming dus ook geen zicht heeft op of zeggenschap over de toekomstige inhoud van de jaarrapporten.
6. Aangezien mijn administratie niet over het gevraagde cijfermateriaal beschikt, is het niet mogelijk om hieruit trends te evalueren.

Leerlingenbegeleiding vertrekt steeds vanuit een geïntegreerde en holistische benadering van de leerling. De CLB's hebben relancemiddelen gekregen om in de nasleep van de coronacrisis o.a. te kunnen inzetten op niet gedetecteerde noden bij de leerlingen en contactonderzoek. Uit de monitoring van de inzet van deze middelen blijkt o.a. dat de aanwezigheid van het CLB in de school werkt om het CLB, het aanbod en de werking bekend te maken. Dit heeft een drempelverlagend effect voor leerlingen om een hulpvraag te stellen en sneller zorgnoden te detecteren. Het aantal zorgnoden bij de leerlingen blijkt nog steeds erg hoog te zijn. Als antwoord op deze noden worden de centra vanaf 1 september 2023 versterkt met een structureel extra werkingsbudget van 7.562.000 euro om o.a. nog meer aanwezig te zijn in de scholen en hierbij extra in te zetten op het psychosociaal functioneren van leerlingen, het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten en ongekwalificeerde uitstroom. Een aantal verplichte overlegmomenten en adviezen die het CLB moet geven tijdens de schoolloopbaan van leerlingen zijn daarnaast geschrapt. Deze opdrachten passen immers niet meer binnen de logica van het decreet leerlingenbegeleiding waarbij de school de eerste verantwoordelijke is voor de leerlingenbegeleiding.